

JOURNAL OF ECONOMICS AND SUSTAINABILITY

<http://e-journal.uum.edu.my/index.php/jes>

How to cite this article:

Suriyani, S., & Mukaramah, H. (2022). Kesan COVID-19 terhadap hasil kerajaan: Peranan dan potensi pelaksanaan semula CBP di Malaysia. *Journal of Economics and Sustainability*, 4(2), 13-26. <http://doi.org/10.32890/jes2022.4.2.2>

KESAN COVID-19 TERHADAP HASIL KERAJAAN: PERANAN DAN POTENSI PELAKSANAAN SEMULA CBP DI MALAYSIA

¹ Suriyani Saidi & ² Mukaramah Harun

^{1,2} School of Economics, Finance and Banking, Univeristi Utara Malaysia

Corresponding author: mukaramah@uum.edu.my

Received:21.4.22

Revised:8.5.22

Accepted:17.6.22

Published:31.7.22

ABSTRAK

Krisis semasa akibat pandemik COVID-19 merupakan cabaran terbesar yang memerlukan tindak balas segera dan terbaik. Untuk memperluas ruang fiskal, sistem percukaian memainkan peranan sangat penting dalam menangani kekurangan hasil kerajaan. Dalam hal ini, memerangi pengelakan dan penghindaran cukai termasuklah aliran kewangan tidak sah melalui sistem cukai tidak telus seperti sistem percukaian kepenggunaan yang diamalkan di Malaysia sekarang iaitu Cukai Jualan dan Cukai Perkhidmatan (CJCP) adalah baik. Dalam kertas ini, pengkaji menggunakan model keseimbangan umum (CGE) bagi mengkaji kesan makroekonomi yang lebih luas terhadap pelaksanaan semula Cukai Barangan dan Perkhidmatan (CBP). Perbandingan antara CJCP dan CBP boleh dilihat secara ketara dalam instrumen makroekonomi Malaysia. Hasil kajian mendapati bahawa CBP yang dikenakan pada kadar lebih rendah iaitu empat peratus mampu menjana hasil kerajaan yang lebih tinggi. Ia menyumbang kira-kira tiga peratus peningkatan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) dan berjaya meningkatkan tahap pelaburan. Begitu juga jika kadar CBP dikenakan pada kadar enam peratus bagi tempoh 10 tahun akan datang, ia mampu memberikan lebih banyak impak terhadap hasil kerajaan. Oleh itu, idea pelaksanaan semula CBP adalah untuk menaik taraf mekanisme kutipan cukai kerajaan sekali gus mengurangkan defisit negara.

Kata Kunci: COVID-19, CBP, Hasil Kerajaan, CGE.

THE EFFECT OF COVID-19 ON GOVERNMENT REVENUE: THE ROLE AND POTENTIAL OF GST REIMPLEMENTATION IN MALAYSIA

ABSTRACT

The current crisis as a result of the ongoing Covid-19 pandemic is the biggest challenge that requires an immediate and best response. To expand the fiscal space, the taxation system plays a very important role in addressing the revenue shortfall by the government. It is better to combat tax evasion, including illegal financial flows through a non transparent tax system such as the current consumption taxation system in Malaysia, namely the Sales Tax and Service Tax (SST). In this paper, we use the general equilibrium model (CGE) to examine the broader macroeconomic impact on the reimplementation of the Goods and Services Tax (GST). It was found that imposing GST at a lower rate of four per cent was able to generate high government revenue and contributed about three per cent increase in Gross Domestic Product (GDP) and succeeded in increasing the level of investment. Similarly, the GST rate of six percent for the next 10 years can give more impact on government revenue. The comparison between SST and GST can be seen significantly in Malaysian macroeconomic instruments. In this spotlight, the idea of reimplementation of GST is to upgrade the government tax collection mechanism and reduce the national deficit.

Keywords: Covid-19, GST, Government Revenue, CGE.

PENGENALAN

Ketidakstabilan harga minyak dan kesan gangguan pandemik COVID-19 terhadap kerja dan perjalanan rentas di seluruh dunia dijangka menyukarkan masa depan negara yang mengamalkan dasar ekonomi terbuka. Malaysia bakal terjejas disebabkan kejatuhan permintaan dalam pasaran eksport. Oleh yang demikian, tindak balas dasar yang sepatutnya diambil adalah dengan meningkatkan perbelanjaan kerajaan dalam langkah kitaran balas bagi menjana tahap aktiviti ekonomi yang lebih tinggi terutamanya melalui pelaburan dalam projek yang akan menambahkan kapasiti produktif masa depan negara dan yang dapat mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan dan peningkatan pendapatan pekerja serta menjana peluang perniagaan untuk golongan peniaga.

Namun begitu, perbelanjaan yang lebih tinggi memerlukan asas hasil yang lebih kukuh bagi menjadikannya mapan tanpa menimbulkan kebimbangan dalam pasaran kewangan tentang peningkatan defisit bajet dan paras hutang negara. Ini adalah kerana kebimbangan ini akan memberi kesan ketidakstabilan terhadap ringgit, kos import, inflasi, dan kos sara hidup. Jadual 1 menunjukkan komponen hasil cukai dalam Cukai Jualan dan Cukai Perkhidmatan (CJCP) yang semakin menurun akibat pandemik COVID-19, manakala Jadual 2 pula menunjukkan jumlah komponen dalam perbelanjaan kerajaan bagi tahun 2019, 2020 dan 2021.

Jadual 1

Komponen Hasil Tidak Langsung bagi Tahun 2019, 2020, dan 2021

Komponen hasil cukai tidak langsung	RM Juta			Perubahan (%)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
CJCP	27668	26773	26528	7.7	-3.2	-0.9
Duti Eksais	10511	9855	9760	-2.5	-6.2	-1
Duti Import	2733	2346	2330	-5.7	-14.2	-0.7
Duti Eksport	1126	746	1406	-31	-33.7	88.5

Sumber: Laporan Belanjawan Bagi Tahun 2022, Kementerian Kewangan Malaysia (2021)

Kedudukan hasil menunjukkan bahawa hasil Cukai Jualan dan Cukai Perkhidmatan (CJCP) mengalami penurunan dari tahun 2019 sehingga tahun 2021. Jumlah hasil yang menjunam mengakibatkan kekurangan hasil cukai bagi menampung perbelanjaan dalam belanjawan negara sedangkan jumlah perbelanjaan yang diperuntukkan oleh kerajaan sepanjang pandemik adalah tinggi terutamanya pada tahun 2021.

Jadual 2

Komponen Perbelanjaan Kerajaan bagi Tahun 2019, 2020, dan 2021

Komponen Perbelanjaan	RM Juta			Perubahan (%)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Perbelanjaan Mengurus	263,343	226,720	236,540	14.0	-13.9	4.3
Perbelanjaan Pembangunan	54,173	50,000	69,000	-3.4	-7.7	38.0
Kumpulan wang Covid-19		10,000	17,000			41.0

Sumber: Laporan Belanjawan Bagi Tahun 2022, Kementerian Kewangan Malaysia (2021)

Pada September 2020, kerajaan telah mengumumkan penambahan peruntukan sebanyak RM45 bilion secara keseluruhan bagi tempoh tiga tahun bermula pada tahun 2020 dan berakhir pada tahun 2022. Peruntukan ini bertujuan menambah baik program sedia ada iaitu Bantuan Prihatin Nasional (BPN), Geran Khas PRIHATIN untuk PKS, dan Program Subsidi Upah. Akta baharu, iaitu Akta Langkah-langkah Sementara bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019

(COVID-19)) 2020 atau disebut Akta COVID-19, turut diwujudkan (Laporan Tinjauan Fiskal-Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan, 2021).

Melalui kajian ini, pelaksanaan semula Cukai Barangan dan Perkhidmatan (CBP) adalah sangat penting bagi meningkatkan kekurangan hasil kerajaan terutama ketika ekonomi negara terjejas disebabkan oleh pandemik. Ini kerana CBP telah terbukti di seluruh dunia sebagai penyumbang pendapatan negara yang kukuh. Ia menyediakan sistem percukaian dengan asas cukai luas yang dibayar oleh pengguna akhir dan memberikan bayaran balik kepada pengilang, pemborong, dan peruncit atas cukai yang telah dibayar untuk input mereka. Memandangkan Malaysia menjadi negara pertama yang melakar sejarah dalam sistem percukaian iaitu dengan melaksanakan semula cukai CJCP, maka kajian ini perlu diteliti bagi melihat kesan pelaksanaan kedua-duanya. Kajian ini berbeza dengan kajian-kajian lepas kerana dalam kajian ini, pengkaji melihat kesan hasil cukai terhadap kerajaan sebagai wadah peruntukan belanjawan negara dalam tempoh pandemik.

Terdapat beberapa kajian lepas yang mencadangkan bahawa kadar CBP hendaklah bermula pada kadar empat peratus (Mohd Abdul Kadir et al., 2016; Tholasy, 2012). Mereka mengesyorkan bahawa kadar CBP harus bermula pada kadar yang lebih rendah sebelum dinaikkan secara berperingkat-peringkat dari semasa ke semasa seperti yang dilakukan oleh negara lain bagi membolehkannya berjalan seiring dengan perkembangan ekonomi, peningkatan tahap pendapatan, dan peningkatan kemampuan membayar cukai yang lebih tinggi. Walau bagaimanapun, oleh kerana kerajaan bertegas disebabkan oleh banyak pengecualian, kadar tersebut dinaikkan kepada enam peratus untuk meningkatkan hasil yang lebih tinggi berbanding CJCP.

Namun begitu, menurut Laporan yang bertajuk Tinjauan Ekonomi Malaysia Suku Ketiga daripada Institut Kajian Ekonomi Malaysia (MIER, 2021), jika kerajaan memperkenalkan semula CBP, ia harus ditetapkan pada kadar empat peratus dengan pengecualian minimum atau lebih rendah dengan menetapkan tempoh masa bagi menaikannya sebanyak satu atau dua peratus pada masa akan datang, iaitu seperti dua tahun atau lebih. Ini kerana kadar yang rendah dapat menghadkan item-item dalam kategori berkadar sifar bagi CBP di samping melindungi kebajikan isi rumah.

Pelaksanaan CBP telah diperhalusi sebelum pelaksanaannya sebelum ini dan adalah lebih berkesan untuk mengenakan cukai penggunaan tanpa mengenakan cukai dua kali kepada pengantara berdasarkan konsep nilai tambah. Ini adalah kerana semua negara utama di dunia mempunyai CBP berdasarkan konsep ini bagi mengelakkan cukai berganda. Terdapat 180 buah negara di dunia yang melaksanakan CBP dan Singapura juga telah mula memperkenalkan CBP pada kadar yang sangat rendah.

Justeru, kajian ini disusun mengikut kesesuaian. Ulasan karya berkaitan impak CBP terhadap hasil kerajaan, metodologi, teori struktur model CGE Malaysia, dan hasil dapatan kajian melalui simulasi dibincangkan di dalam kertas kerja ini. Bahagian akhir pula merupakan rumusan yang membincangkan penemuan dan cadangan dasar.

ULASAN KARYA

Ulasan karya bagi kajian ini terbahagi kepada kajian lepas yang dilakukan oleh penyelidik Malaysia dan luar negara. Melalui ulasan ini, pengkaji dapat melihat jurang kajian secara keseluruhan kerana sebenarnya terdapat kajian-kajian lepas yang berkaitan CBP tetapi mengenai isu yang berbeza. Terdapat banyak juga kajian lepas mengenai kesan CBP terhadap harga pengguna, hasil kerajaan, kadar inflasi, liberalisasi perdagangan antarabangsa, agihan pendapatan, dan jurang kemiskinan. Namun, kajian tersebut banyak dilakukan oleh penyelidik di negara-negara luar seperti Indonesia, Singapura, India, Australia, Pakistan, Hong Kong, dan Afrika Selatan.

Kajian Di Malaysia

Di Malaysia, kupasan terhadap isu pelaksanaan semula CBP adalah perkara baharu. Oleh itu, masih belum ada kajian yang dibuat mengenai kesan Covid-19 dan penstrukturan semula cukai terhadap negara memandangkan Malaysia masih lagi berada dalam tempoh pandemik. Walau bagaimanapun, kajian tentang tahap penerimaan penstrukturan sistem percukaian CBP mendapat banyak tumpuan para penyelidik di Malaysia.

Antara objektif utama CBP adalah untuk mengembangkan dan meningkatkan hasil kerajaan sebagai salah satu langkah yang proaktif bagi mengurangkan bajet defisit dan mengimbangi perbelanjaan kerajaan. Singh (2003) mendapati bahawa terdapat beberapa kebaikan pelaksanaan CBP. Antaranya adalah ia dapat menyediakan sistem cukai yang lebih baik daripada yang sedia ada serta keadaannya lebih stabil kerana ia dapat memberi kesan positif dalam memperbaiki kedudukan ekonomi yang mapan dan berdaya saing.

Menariknya dalam CBP ialah pengecualian cukai untuk sektor tertentu seperti yang berlaku dalam CBP di Malaysia di mana pengecualian cukai atas barangan asas makanan dan ubat-ubatan serta perkhidmatan kesihatan turut memberi impak terhadap hasil kerajaan. Perkara ini bertepatan dengan kajian Keen dan Lockwood (2010) yang meneliti kesan CBP terhadap hasil kerajaan dan pertumbuhan ekonomi negara. Menurut mereka, CBP adalah satu kaedah yang berkesan bagi meningkatkan hasil cukai. Jika dibandingkan dengan sistem cukai jualan sebelum ini, kerugian melalui pengelakan cukai dan penipuan berlaku kerana sistem yang tidak telus. Mereka menjelaskan lagi bahawa penggunaan CBP tidak mendatangkan keraguan sekiranya terdedah kepada pengelakan dan penipuan cukai kerana semua urusan niaga dan transaksi jualan melalui satu sistem pengkomputeran canggih yang diurus tadbir oleh kerajaan.

Kajian terhadap kesan CBP terhadap hasil kerajaan masih lagi menjadi perkara asing di Malaysia namun ia tidak asing bagi negara luar. Ini kerana sistem cukai ini sudah lama dilaksanakan di negara lain tetapi mengikut kepentingan dan objektif masing-masing. Ini kerana perbincangan mengenai CBP dan hasil kerajaan lebih berkait dengan kadar cukai itu sendiri; oleh itu, terdapat perbincangan tentang cara mekanisme sesebuah negara menetapkan tahap kadar cukai yang bersesuaian.

Justeru, isu yang melibatkan hasil kerajaan melalui CBP adalah sangat penting dan menarik untuk dikaji kerana ia bergantung kepada pengagihan pendapatan yang terdapat dalam struktur input-output sesebuah negara (Buettner & Erbe, 2014). Namun, kajian mengenai kesan CBP terhadap ekonomi Malaysia adalah terhad. Walaupun terdapat beberapa institusi penyelidikan yang melakukan kajian dan persidangan bagi menerangkan alasan CBP dan pelaksanaannya di Malaysia, namun kajian tersebut tidak diterbitkan (Juliana, Mohamad, & Zarinah, 2020).

Kajian pada peringkat awal pelaksanaan turut dilakukan oleh pelbagai agensi Kementerian Kewangan dan Jabatan Kastam Diraja Malaysia. Namun begitu, kebanyakan kajian tersebut hanya meneliti kesan CBP terhadap kenaikan cukai, perniagaan, KDNK, tahap harga, pelaburan langsung asing, eksport, dan pendapatan sektor pelancongan (Faizulnudin, 2012; Tan, 2012; Tholasy, 2012). Selain itu, terdapat juga kajian berkaitan hal ini oleh Palil dan Ibrahim (2011), Chin and Yoke (2018), Asan et al. (2016), dan Juliana, Mohamad, dan Zarinah (2020), Namun kajian tersebut membincangkan isu dan perspektif yang berbeza.

Palil dan Ibrahim (2011) menyatakan bahawa CBP di Malaysia menjadi suatu sistem yang diterima pakai sebagai sebahagian daripada pakej liberalisasi perdagangan. Ia bertujuan untuk mengimbangi kehilangan hasil akibat pengurangan tarif sementara bagi mengekalkan keuntungan dalam kecekapan harga pengeluaran kepada negara luar. Oleh itu, kajian ini meneliti kecekapan sistem CBP bagi menyumbang kepada hasil kerajaan terutamanya dalam aspek kepatuhan bayaran balik cukai.

Kajian Luar Negara

Hasil pertumbuhan merupakan aspek paling penting untuk dikaji kerana parameter kajian melibatkan kepentingan dalam ekonomi. Jayakumar (2012) dalam kajiannya menunjukkan hasil pertumbuhan daripada CBP di India secara jangka masa pendek dan panjang. Menurut kajiannya, pada peringkat permulaan pelaksanaannya iaitu pada tahun pertama, keadaan ekonomi menjadi tidak menentu dari segi harga pasaran dan para peniaga keliru dalam menguruskan sistem cukai daripada sistem lama kepada sistem yang lebih sistematik. Namun begitu, untuk kesan jangka masa panjang, hasil yang diperoleh daripada CBP banyak memberikan manfaat kepada pertumbuhan ekonomi di India.

Dalam menilai kesan kenaikan kadar CBP dari 10 peratus kepada 15 peratus terhadap pemboleh ubah makroekonomi utama serta kesan terhadap kemiskinan dan pengagihan pendapatan pula, terdapat satu kajian di Indonesia yang dilakukan oleh Amir et al. (2013). Beliau mendapati bahawa CBP dapat menyumbang 32 peratus daripada jumlah hasil negara dan 55 peratus dalam jumlah perbelanjaan kerajaan. Namun, pembaharuan dalam kenaikan kadar akan menyebabkan berlaku sedikit kenaikan dalam jumlah kemiskinan dan peningkatan ketidakseimbangan dalam agihan pendapatan. Oleh itu, Indonesia masih mengekalkan kadar CBP 10 peratus sejak ia dilaksanakan pada tahun 1984 sehingga sekarang.

Keen dan Lockwood (2007) pula mengkaji faktor dan kesan peningkatan kadar CBP terhadap keberkesanan sistem cukai negara. Mereka menggunakan regresi data panel 143 buah negara bagi 25 tahun siri data dalam analisis mereka. Pengenalan CBP telah mengurangkan kos marginal dana awam. Hasil kajian mereka menunjukkan bahawa CBP ialah instrumen paling berkesan dalam menjana pendapatan bagi kerajaan dan meningkatkan sehingga 4.5 peratus pendapatan KDNK bagi negara maju dalam jangka masa panjang.

Buettner dan Erbe (2014) pula menyiasat kesan pemansuhan pengecualian CBP dalam sektor perkhidmatan kewangan dalam kalangan negara OECD. Mereka mengambil kira keseimbangan dalam struktur input-output ekonomi negara Jerman bagi membincangkan kesan pengecualian cukai dan kesan pemansuhan pengecualian terhadap permintaan pengguna serta kesan terhadap pengeluaran dan harga. Anggaran asas mendapati hasil cukai selepas pemansuhan pengecualian yang diperoleh hanya meningkat 1.4 peratus daripada hasil CBP dengan andaian tidak berlaku sebarang pengelakan cukai kerana sistem ini adalah bersifat telus dan sistematik. Namun, kadar keuntungan daripada CBP masih di bawah paras rendah iaitu di bawah paras anggaran yang ditetapkan sebelum ini.

Bye et al. (2012) pula membincangkan mengenai kesan CBP dengan menggunakan kaedah analisis keseimbangan umum. Beliau mendapati bahawa sistem CBP yang tidak seragam akan menghasilkan kerugian kecekapan, menggalakkan aktiviti pengelakan dan penipuan cukai serta kos pentadbiran yang tinggi. Dalam kajian tersebut, beliau membandingkan antara dua sistem CBP yang seragam dan tidak seragam untuk Norway. Analisis menunjukkan bahawa sistem CBP yang tidak seragam akan menyebabkan kerajaan mengalami kerugian kerana tiada keseimbangan hasil dan kebajikan untuk pengguna. Beliau juga mendapati cukai atas barangan merupakan sektor yang paling memberi kesan negatif sekiranya sistem CBP tidak seragam berbanding cukai atas perkhidmatan. Oleh itu, beliau mencadangkan kadar cukai yang seragam supaya hasil dan kebajikan pengguna dapat dikekalkan secara seimbang.

Akhir sekali, Mujeri dan Khandaker (1998) mengkaji potensi hasil CBP dan liberalisasi tarif di Bangladesh. Mereka menggabungkan pengurangan tarif bersama-sama dengan pelarasan kadar CBP bagi mengekalkan hasil pendapatan dalam konteks keseimbangan umum.

METODOLOGI

Untuk analisis impak, pengkaji menggunakan kaedah analisis model CGE. Pemilihan model ini adalah berdasarkan kepada keupayaan dan kelebihanannya dalam melihat kesan antara sektoral, isi

rumah, dan kerajaan. Perkara ini bertepatan dengan pernyataan Dixon, Koopman, dan Rimmer (2013) bahawa model CGE dapat melihat kesan ekonomi secara keseluruhan. Ia merupakan model statik berdasarkan model CGE standard serta ditentukan dan diukur berasaskan Jadual Matriks Perakaunan Sosial (SAM) Malaysia 2014 yang diterbitkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM). Jadual Mikro SAM 2014 kemudiannya dipecahkan mengikut objektif kajian yang terdiri daripada 32 buah industri domestik, 32 komoditi, 6 jenis pendapatan, dan 6 kategori isi rumah kawasan luar bandar dan bandar.

Pembinaan model MYGST_CGE Malaysia adalah berdasarkan model ORANI-G dari Australia dan model UPGEM dari Afrika Selatan yang menepati ciri-ciri kajian ini. Penerangan lengkap termasuk struktur teori model ORANI-G disediakan oleh Dixon, Koopman, dan Rimmer (2013). MYGST_CGE mempunyai struktur teori yang terdiri daripada persamaan yang menerangkan tempoh ekonomi jangka panjang.

Teori yang berkait adalah teori cukai optimal dan teori keseimbangan umum yang mengambil kira komponen persamaan iaitu permintaan daripada pengilang untuk input output dan faktor utama, bekalan pengeluaran komoditi, permintaan untuk input dalam pembentukan modal, permintaan eksport, permintaan kerajaan, hubungan nilai asas dengan kos pengeluaran dan harga pembeli, keadaan pasaran untuk komoditi dan faktor utama, serta pelbagai pemboleh ubah makroekonomi.

Blok Harga

Harga Import

$$PM_c = pwm_c (1 + tm_c) \cdot EXR \quad c \in CM \quad (1)$$

Di mana,

$c \in C$ set komoditi (juga dirujuk sebagai c' and C')

$c \in CM \subset (C)$ set komoditi import

$c \in CT \subset (C)$ set input perdagangan domestik (pengagihan komoditi)

Harga import ialah harga yang dibayar oleh pengguna domestik. Harga import yang dipamerkan mesti didarabkan dengan kadar mata wang semasa termasuk tarif import.

Harga Eksport

$$PE_c = pwe_c \cdot (1 - te_c) \cdot EXR \quad c \in CE \quad (2)$$

Di mana,

$c \in CE \subset (C)$ set komoditi eksport (pengeluaran domestik)

Harga eksport ialah harga yang diterima oleh pengeluar domestik apabila mereka menjual barangan ke pasaran luar negara. Harga eksport yang dipamerkan mesti bersamaan dengan harga yang telah ditukarkan kepada tukaran asing dan tidak termasuk subsidi eksport.

Harga permintaan Domestik- Bukan Barangan Dagangan

$$PDD_c = PDS_c \quad c \in CD \quad (3)$$

Di mana,

$c \in CD \subset (C)$ set komoditi dengan jualan domestik oleh pengeluaran domestik

Harga yang diterima oleh pengguna dan pengeluar mesti sama mengikut keseimbangan permintaan dan penawaran harga.

Penyerapan

$$PQ_c \cdot (1 - tq_c) \cdot QQ_c = PDD_c \cdot QD_c + PM_c \cdot QMc \quad c \in (CD \cup CM) \quad (4)$$

Di mana,

$tq_c = bocoran_c * STATCBP_c + tEksais_c + tproduk_c$

Penyerapan (di sebelah kiri) ialah jumlah perbelanjaan domestik pada harga komoditi oleh pengguna domestik. Harga akan sama dengan harga pembekal domestik tetapi belum termasuk

cukai jualan. Penyerapan (di sebelah kanan) merupakan jumlah nilai pengeluaran domestik dan import.

Nilai Pasaran Output

$$PX_c \cdot QX_c = PDS_c \cdot QD_c + PE_c \cdot Qec \quad c \in CX \quad (5)$$

Di mana,

$c \in CX \subset (C)$ set komoditi dengan domestik output

Nilai pengeluaran yang dipasarkan adalah jumlah nilai pengeluaran domestik yang dijual dalam negara dan nilai eksport.

Harga Aktiviti

$$PA_c = \sum PX_a C_a c \cdot \theta_{ac} \quad a \in A \quad (6)$$

Di mana,

$a \in A$ set aktiviti

Harga aktiviti ialah hasil seunit daripada aktiviti dan hasil jualan balik menjual output daripada aktiviti. Harga aktiviti dikira dengan mendarabkan kadar hasil bagi setiap aktiviti output dengan harga komoditi khusus daripada aktiviti.

Harga Agregat Input Pertengahan

$$PINT_a = \sum PQ_c \cdot ica_{ca} \quad a \in A \quad (7)$$

$c \in C$

Harga bagi agregat input pertengahan ialah kos daripada pecahan input pertengahan bagi setiap unit daripada agregat input pertengahan. Harga agregat input pertengahan ini adalah daripada aktiviti khusus. Manakala, kuantiti ialah komoditi bagi setiap unit agregat input pertengahan dan akan dikenal pasti sebagai pekali input pertengahan.

Kos dan Hasil Aktiviti

$$PA_a \cdot (1 - ta_a) \cdot QAA = PVA_a \cdot QVA_a + PINT_a \cdot QINT_a \quad a \in A \quad (8)$$

Nilai hasil daripada aktiviti (cukai bersih) mesti sama dengan nilai pembayaran dalam nilai tambah dan input pertengahan.

Permintaan Penggunaan oleh Kerajaan

$$QG_c = GADJ \cdot qg_c \quad c \in C \quad (9)$$

Permintaan penggunaan oleh kerajaan ditakrifkan sebagai kuantiti pada tahun asas yang didarab dengan faktor pelarasan. Diandaikan faktor pelarasan adalah eksogen, maka kuantiti dalam penggunaan kerajaan adalah tetap.

Hasil Kerajaan

$$YG = \sum TINS_i \cdot YI_i + \sum tff \cdot YF_f + \sum tva_a \cdot PVA_a \cdot QVA_a + \sum_{a \in A} PA_a \cdot QAA_a + \sum_{c \in CM} tm_c \cdot pwm_c \cdot QM_c \cdot EXR + \sum_{c \in CB} te_c \cdot pwe_c \cdot QE_c \cdot EXR + \sum_{c \in EC} tq_c \cdot PQ_c \cdot QQ_c + \sum_{f \in F} YF_{govf} + \text{trnsfr}_{govrow} \cdot EXR \quad (10)$$

Di mana,

$tq_c = \text{bocoran } c * \text{STATCBP } c + \text{teksais } c + \text{tproduk } c$

Jumlah hasil kerajaan ialah jumlah hasil daripada cukai, faktor-faktor dan pemindahan daripada transaksi luar negara. Cukai adalah termasuk cukai langsung daripada institusi, cukai atas barangan, cukai atas aktiviti-aktiviti dan tarif import, cukai atas komoditi termasuk CBP, duti

eksais, dan cukai lain pada produk. Pemindahan akan ditukar kepada mata wang domestik dengan mendarabkannya dengan kadar pertukaran.

Nota Matematik:

<i>PMc</i>	Harga import dalam unit mata wang tempatan
<i>pwmc</i>	c.i.f harga import di luar negara
<i>tmc</i>	Kadar tarif import
<i>EXR</i>	Kadar tukaran (unit tempatan per unit tukaran asing)
<i>pwe_c</i>	f.o.b harga eksport di luar negara
<i>tec</i>	Kadar cukai eksport
<i>PQc</i>	Harga komoditi komposit (harga pasaran)
<i>PDS_c</i>	Harga penawaran bagi komoditi yang dikeluarkan dan dijual dalam pasaran domestik
<i>QQc</i>	Kuantiti barangan yang ditawarkan kepada pasaran domestik (penawaran komposit)
<i>PDDc</i>	Harga permintaan untuk komoditi yang dikeluarkan dan dijual dalam pasaran domestik
<i>QDc</i>	Kuantiti yang terjual dalam pasaran domestik
<i>PMc</i>	Harga import dalam unit mata wang tempatan
<i>QMc</i>	Kuantiti komoditi import
<i>CD</i>	(terdapat dalam C) Set komoditi (jualan domestik dari domestik output)
<i>CM</i>	(terdapat dalam C) Set komoditi import
<i>PEc</i>	Harga eksport dalam unit mata wang tempatan
<i>QEc</i>	Kuantiti eksport
<i>PXACac</i>	Harga pengeluaran komoditi c bagi aktiviti a
<i>Ica_{ca}</i>	Kuantiti per unit bagi i pertengahan a
<i>PVAa</i>	Harga (agregat) nilai tambah
<i>QINTca</i>	Kuantiti komoditi c sebagai input pertengahan dalam aktiviti a
<i>QINTAa</i>	Kuantiti agregat input pertengahan
<i>QINVc</i>	Kuantiti permintaan pelaburan tetap bagi komoditi c
<i>QMc</i>	Kuantiti komoditi import
<i>QQc</i>	Kuantiti barangan yang ditawarkan kepada pasaran domestik (penawaran komposit)
<i>QVAa</i>	Kuantiti (agregat) nilai tambah
<i>GADJ</i>	Penggunaan kerajaan faktor pelarasan (pbolehkan ubah eksogen)
<i>YG</i>	Hasil kerajaan
<i>YIi</i>	Pendapatan institusi i (dalam set INSDNG)
<i>YIFif</i>	Pendapatan institusi domestik dari faktor f

Cadangan Senario Simulasi

Dalam proses simulasi model CGE, dua senario telah dibuat bagi menilai impak pelaksanaan CBP bagi melihat kesannya terhadap hasil kerajaan berdasarkan petunjuk mikroekonomi dan sektoral secara keseluruhan. Simulasi yang ditentukan dalam kajian ini dibuat bagi membandingkan kesan kadar cukai semasa yang dilaksanakan oleh kerajaan iaitu CJCP bagi tempoh pelaksanaan tahun 2020 di mana penstrukturan semula cukai CBP dibuat pada kadar yang lebih rendah di samping pelaksanaan sifar cukai bagi barangan makanan untuk tempoh selepas pandemik COVID-19 iaitu pada lima tahun fasa pemulihan ekonomi dan pelaksanaan CBP pada kadar yang lebih tinggi bagi tempoh 10 tahun akan datang bersesuaian dengan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030. Secara ringkasnya:

Senario 1: Kadar CJCP pada kadar semasa iaitu 10 peratus atas sektor pembuatan dan perkilangan serta pelaksanaan kadar sifar dan pengecualian cukai atas semua barangan makanan sahaja.

Senario 2: Kadar Cukai CBP dikenakan pada kadar empat peratus dan pelaksanaan kadar sifar cukai atas barangan makanan sahaja bagi tempoh pemulihan ekonomi selepas pandemik.

Senario 3: Kadar Cukai CBP enam peratus dikenakan semula selepas tempoh ekonomi Malaysia bertambah baik untuk jangka masa 10 tahun akan datang.

Beberapa jenis instrumen dimasukkan ke dalam model bagi mengukur kesannya terhadap KDNK, iaitu petunjuk penanda aras ekonomi secara asas, petunjuk makroekonomi dan sektoral. Model ini

juga memberi gambaran bagaimana cukai mampu memberi kesan dalam meningkatkan hasil kerajaan bagi menampung kekurangan defisit negara.

DAPATAN KAJIAN

Seperti yang dijangka, terdapat kesan signifikan dalam ekonomi secara makro apabila berlaku simulasi pada perubahan kadar cukai. Secara kesimpulannya, kesan makroekonomi dapat dilihat pada Jadual 3 iaitu peratusan perubahan daripada kadar asas yang mengambil kira dari akaun hasil dan perbelanjaan dalam MYGST_CGE. Bagi melihat kesan ini, komponen dalam perbelanjaan swasta, pelaburan, dan pelaburan kerajaan diandaikan tetap melalui bajet tahunan, eksport, import dan cukai bersih tak langsung.

Jadual 3

Kesan Makroekonomi terhadap S1, S2, dan S3

	Asas (RM'Bilion)	S1 (%)	S2 (%)	S3 (%)
Indeks Harga Pengguna (IHP)	100	2.2	-2.01	1.5
Perbelanjaan swasta (C)	614.78	1.2	1.7	1.9
Pelaburan (I)	155.56	-0.2	0.53	1.2
Perbelanjaan kerajaan (G)	265.11	Tetap	Tetap	Tetap
Eksport (E)	307.21	1.2	1.27	1.4
Import (M)	-213.23	0.8	0.89	1.1
KDNK pada harga pasaran (Y)	1305.92	2.28	3.38	6.0
Cukai tak langsung bersih (T)	176.49	0.88	0.77	2.6

Sumber: Pengiraan berasaskan MyCGE_GST menggunakan GEMPACK

Untuk simulasi yang pertama iaitu pelaksanaan CJCP pada kadar semasa 10 peratus atas sektor pembuatan dan perkilangan serta pengecualian cukai atas barangan makanan, secara keseluruhannya kesan simulasi ini terhadap makroekonomi menunjukkan sedikit kesan peningkatan dalam peratusan KDNK iaitu 2.28 peratus sahaja walaupun kadar cukai yang ditetapkan adalah tinggi. Seperti dijangka, hasil yang mampu dikutip melalui cukai tidak langsung secara keseluruhannya ialah 0.88 peratus.

Indeks Harga Pengguna (IHP) juga didapati meningkat kerana cukai yang dikenakan adalah terlalu tinggi, dan ia menyebabkan perbelanjaan swasta terhadap komoditi merosot berbanding dengan senario S1 dan S2. Pengurangan dalam permintaan swasta juga melemahkan pelaburan untuk kekal positif dan faktor KDNK yang rendah juga mengurangkan minat para pelabur untuk melabur.

Melalui simulasi kedua pula, kadar cukai CBP yang ditetapkan pada empat peratus akan menyebabkan perubahan yang lebih tinggi dalam KDNK berbanding simulasi pertama iaitu 3.38 peratus. Jumlah ini banyak dipengaruhi oleh perubahan komposisi peningkatan dalam permintaan agregat melalui perbelanjaan swasta yang menikmati kadar cukai lebih rendah. Oleh itu, kesan yang dapat dilihat dalam perbelanjaan dan penggunaan meningkat kepada 1.7 peratus akibat penurunan harga. Manakala, kesan negatif dalam indeks harga akibat kadar yang rendah pula menyebabkan peningkatan dalam akaun pelaburan sebanyak 0.53 peratus.

Melalui simulasi ini juga, keputusan mendapati bahawa jumlah import meningkat sebanyak 0.89 peratus berbanding dengan simulasi pertama. Manakala, kadar eksport pula adalah sebanyak 1.27 peratus. Trend ini menyebabkan berlaku lebih dagangan dalam negara kerana jumlah eksport melebihi import. Oleh itu, faktor ini juga mempengaruhi nilai KDNK.

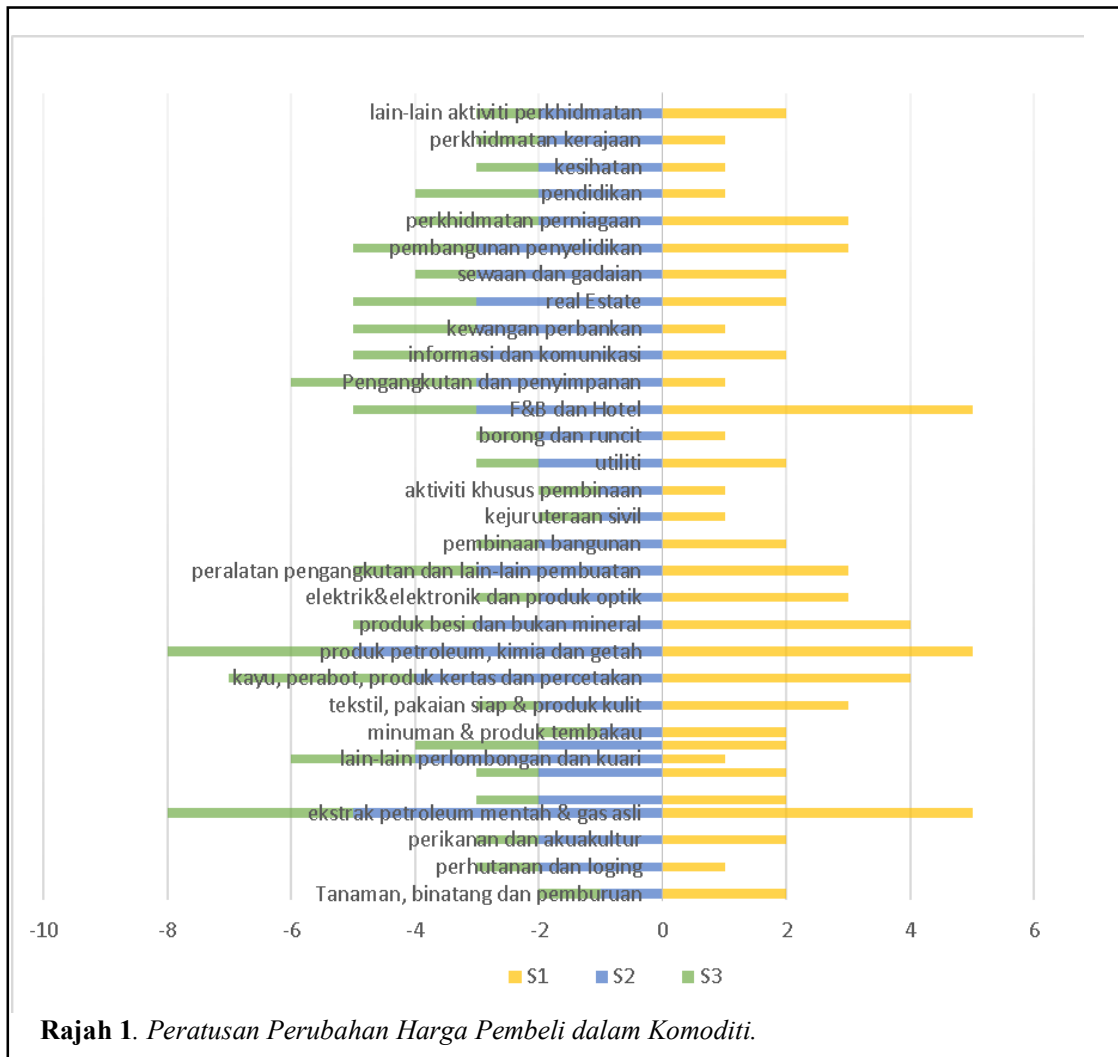
Bagi simulasi ketiga pula, penetapan kadar cukai pada enam peratus mengembalikan keyakinan dalam kutipan hasil kerajaan yang berlipat ganda iaitu sebanyak 2.6 peratus sekali gus mengukuhkan kadar pertumbuhan KDNK. Tanpa mengambil kira elemen pengecualian makanan

dan minuman, pengiraan ini adalah unjuran asas bagi melihat kesan ketara yang bersesuaian dengan Wawasan Kemakmuran Bersama pada tahun 2030 yang akan dicapai.

Kesan Kepada Sektor

Untuk melihat faktor-faktor lain yang mendorong kepada perubahan dalam makroekonomi yang dilakukan sebelum ini, kajian seterusnya mempertimbangkan simulasi impak sektoral secara keseluruhan dalam akaun MYGST_CGE. Tujuan utamanya adalah untuk melihat kesan harga komoditi yang berlaku bagi setiap simulasi. Hal ini berikutan kesan yang berbeza bagi setiap sektor kerana ia bergantung kepada dasar yang telah ditetapkan oleh kerajaan seperti pelaksanaan sifar dan pengecualian cukai atas beberapa jenis barangan mengikut keperluan. Gambar rajah 1 menunjukkan perubahan harga komoditi pada harga pasaran.

Melalui S1, terdapat peningkatan harga komoditi bagi keseluruhan sektor pembuatan kerana mekanisme dalam CJCP mengenakan cukai hanya pada sektor pembuatan sahaja. Namun, kadar cukai 10 peratus menyebabkan harga meningkat naik dengan tinggi di samping elemen yang tidak telus dalam sistem CJCP itu sendiri. Faktor kenaikan ini seterusnya turut mendorong IHP untuk mencanak naik. Hasil kajian ini bersesuaian dengan hasil yang diperoleh daripada tinjauan yang dijalankan oleh Persekutuan Pengilang Malaysia (FMM) dan Institut Ekonomi Malaysia Penyelidikan (MIER) (FMM & MIER, 2019). Tinjauan tersebut menyimpulkan bahawa pengenalan semula CJCP telah meningkatkan kos pengeluaran sebanyak 10%. Khususnya, kenaikan kos pengeluaran adalah kerana pelaksanaan CJCP lebih cenderung kepada cara keberkesanan pelaksanaan sistem tersebut dilakukan (Asan et al., 2016).

Pada simulasi S2 pula, penurunan dalam semua harga pengguna berlaku. Perkara ini sejajar dengan kadar yang ditetapkan dan penurunan harga yang telah dijangkakan. Pada tahap empat peratus CBP, penurunan harga pada kadar cukai yang lebih rendah berbanding CJCP akan menghasilkan kesan pendapatan kerana peningkatan dalam pendapatan serta peningkatan penawaran domestik dan import berlaku di kebanyakan industri yang menjadikannya lebih berkembang. Manakala bagi simulasi S3, sedikit kenaikan harga akibat kadar cukai yang lebih tinggi berlaku berbanding simulasi kedua tetapi kenaikan masih lagi rendah jika dibandingkan dengan simulasi pertama. Walau bagaimanapun, unjuran bagi simulasi ini lebih kepada unjuran asas yang tidak melibatkan elemen pengecualian cukai dan sifar cukai bagi barangan makanan dan minuman.

Dalam amalan percukaian, CJCP dikenakan berdasarkan output, sementara CBP pula berdasarkan nilai tambah. Antara faktor lain yang menyumbang kepada kos kenaikan ialah kadar CJCP yang lebih tinggi untuk bahan mentah, komponen dan perkhidmatan (FMM & MIER, 2019). Selain itu, kekurangan maklumat dan penjelasan mengenai penggunaan prosedur pengecualian juga menyumbang kepada kenaikan kos pengeluaran.

RUMUSAN

Sistem percukaian berperanan membentuk "normal baharu". Selain mempengaruhi keseimbangan, penstrukturan semula dalam sesuatu sistem yang dilaksanakan dalam tingkah laku kitaran ekonomi turut menjadikan krisis sebagai saat yang baik untuk "menghijaukan" sistem percukaian. Dari sisi lain, percukaian mesti berperanan merangsang makroekonomi masa depan bagi mendapatkan semula pertumbuhan ekonomi. Mencapai keseimbangan yang sesuai adalah tidak mudah. Jadi, rangsangan harus tepat pada waktunya dan pendapatan tambahan yang diperlukan harus diperoleh mengikut kadar yang ditetapkan supaya kemapanan fiskal dapat dikembalikan agar pertumbuhan ekonomi berjalan ke arah yang lebih tinggi.

Tujuan kertas kerja ini dilakukan adalah bagi menilai kesan penstrukturan semula kadar cukai CBP pada kadar yang lebih rendah terhadap hasil kerajaan Malaysia dan potensi pelaksanaan semula CB, dan membangunkan kredibiliti. Ini adalah kerana jumlah hasil cukai daripada kutipan CBP mampu menyumbang lebih banyak hasil kepada kerajaan dan anggaran untuk tahun ke tahun yang semakin meningkat mencerminkan mekanisme kutipan cukai yang cekap.

Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan model keseimbangan umum iaitu model CGE. Ini adalah kerana model ini mengambil kira keseluruhan ekonomi Malaysia sebagai dasar utama dalam mengukur kesan terhadap hasil KDNK bagi mengurangkan defisit dalam belanjawan negara. Keputusan menunjukkan bahawa KDNK meningkat secara positif dan asas hasil kerajaan diperkukuhkan oleh dasar CBP di mana hasil CBP dijangka berkembang sebanyak 40 peratus hingga 45 peratus seperti yang dilaporkan (Kementerian Kewangan Malaysia, 2019). Walaupun hasil daripada sumber lain dijangka merosot, namun keseluruhan hasil kerajaan dijangka terus meningkat lebih daripada empat hingga enam peratus berdasarkan kutipan secara keseluruhan dan faktor pemulihan ekonomi selepas pandemik. Oleh itu, keputusan adalah berbeza jika dibandingkan dengan hasil yang dikutip oleh SST yang tidak cekap dan telus. Justeru, pelaksanaan penstrukturan semula kadar cukai CBP pada paras empat peratus dan enam peratus akan merombak mekanisme kutipan cukai di mana kerajaan Malaysia akan menjana lebih banyak hasil dalam CBP dan seterusnya dapat mengurangkan jumlah defisit dalam belanjawan.

Walau bagaimanapun, secara khususnya kajian ini mengandaikan bahawa hanya sistem cukai penggunaan yang menentukan kos pengeluaran. Andaian tersebut tidak mengambil kira faktor-faktor lain seperti subsidi rasionalisasi, nilai susut mata wang, minimum gaji, dan struktur pasaran sebagai tetap. Oleh itu, penemuan kajian ini perlu diterjemah secara berhati-hati kerana kajian ini hanya tertakluk kepada beberapa andaian.

PENAKUAN

Penyelidikan ini tidak menerima geran khusus daripada mana-mana agensi pembiayaan dalam sektor awam, komersial, atau bukan untuk keuntungan.

RUJUKAN

- Amir, H., Asafu-Adjaye, J., & Ducpham, T. (2013). The impact of the Indonesian income tax reform: A CGE analysis. *Economic Modelling*, 31(1), 492–501. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2012.12.018>
- Buettner, T., & Erbe, K. (2012). Revenue and welfare effects of financial sector VAT exemption. *Int Tax Public Finance*, 21, 1028.
- Bye, B., Strøm, B., & Åvitsland, T. (2012). *Welfare effects of VAT reforms: A general equilibrium analysis*. In *International Tax and Public Finance* (Vol. 19, Issue 3). <https://doi.org/10.1007/s10797-011-9193-9>
- Dixon, P. B., Koopman, R. B., & Rimmer, M. T. (2013). *The MONASH style of computable general equilibrium modelling: A framework for practical policy analysis*. In *Handbook of Computable General Equilibrium Modeling* (Vol. 1). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-59568-3.00002-X>
- Hassan, A. A. G., Saari, M. Y., Utit, C., Hassan, A., & Mukaramah-Harun. (2016). Penganggaran impak pelaksanaan cbp ke atas kos pengeluaran dan kos sara hidup di Malaysia. *Jurnal Ekonomi Malaysia*, 50(2), 15–30. <https://doi.org/10.17576/JEM-2016-5001-02>
- Jayakumar, A. (2012). A Study on Impact of Value Added Tax (VAT) Implementation in India Jayakumar. *World Journal of Sciences*, 2(5), 145–160.
- Keen, M. (2013). The Anatomy of the VAT. *National Tax Journal*, 66(2), 423–446. <https://doi.org/10.17310/ntj.2013.2.06>
- Keen, M., & Lockwood, B. (2010). The value added tax: Its causes and consequences. *Journal of Development Economics*, 92(2), 138–151. <https://doi.org/10.1016/j.jdevco.2009.01.012>
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2019). *Laporan Belanjawan Malaysia 2019*. <https://belanjawan2019.treasury.gov.my/pdf/hasil/2019/seksyen3.pdf>.
- Levin, J., & Sayeed, Y. (2014). *Welfare impact of broadening VAT by exempting local food markets: The case of Bangladesh..* <https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/institutioner/hh/workingpapers/workingpapers2014/wp-7-2014.pdf>
- Mohd Abdul Kadir, J., Aslam, M., & Yusof, Z. (2017). Tax And Revenue Trends And Implications In Malaysia. *Business and Management Quarterly Review*, 8(2), 1–14.
- Mohd Abdul Kadir, J., Yusof, Z., & Aslam, M. (2016). *Sectoral Prices Effect of Goods and Services Tax (GST) in Malaysia*. Prosiding PERKEM Ke 11, 11, 41–46. <https://doi.org/2231-962X>
- Palil, M. R., & Ibrahim, M. A. (2011). The Impacts Of Goods And Services Tax (GST) On Middle Income Earners In Malaysia. *World Review of Business Research*, 1(3), 192–206.
- Tholasy, S., & Customs, R. M. (2014). Goods and Services Tax 26 (Issue February).
- Wong, C., & Eng, Y.-K. (2018). *Good-bye GST , Hello SST for Malaysia : In Search of Efficiency Equivalence*. In <https://www.researchgate.net/publication/326144364> (Issue July). <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.32578.68809>